Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 20 september 2017*

”Begäran om förhandsavgörande – Miljö – Elektricitet från vindkraft – Direktiv 2009/28/EU – Främjande av användningen av energi från förnybara källor – Artikel 2, andra stycket, k – Stödsystem – Artikel 13.1, andra stycket, e – Administrativa avgifter – Direktiv 2008/118/EG – Allmänna regler för punktskatt – Artikel 1.2 – Indirekta skatter för särskilda ändamål – Direktiv 2003/96/EG – Beskattning av energiprodukter och elektricitet – Artikel 4 – Minimal energibeskattning – Skatt på vindkraftverk som producerar elektricitet”

I de förenade målen C-215/16, C-216/16, C-220/16 och C-221/16,

angående beslut att begära förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, från Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha, Spanien), av den 12 april 2016 (C-215/16 och C-216/16), den 8 april 2016 (C-220/16) och den 11 april 2016 (C-221/16), som inkom till domstolen den 18 april 2016 (C-215/16 och C-216/16) och den 20 april 2016 (C-220/16 och C-221/16), i målen

Elecdey Carcelen SA (C-215/16),

Energías Eólicas de Cuenca SA (C-216/16),

Iberenova Promociones SAU (C-220/16),

Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA (C-221/16)

mot

Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Silva de Lapuerta samt domarna E. Regan (referent), J.-C. Bonichot, C.G. Fernlund och S. Rodin,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: handläggaren L. Carrasco Marco,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 29 mars 2017,

* Rättegångsspråk: spanska.

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Elecdey Carcelen SA, genom R. Fiestas Hummler, abogado,

– Energías Eólicas de Cuenca SA, genom J. Ruiz Calzado, L. M. Cazorla Prieto och J. Domínguez Pérez, abogados,

– Iberenova Promociones SAU och Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA, genom J. M. Rodríguez Cárcamo och C. Jiménez Jiménez, abogados,

– Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha, genom A. Quereda Tapia, i egenskap av ombud,

– Spaniens regering, genom V. Ester Casas, i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom K. Talabér-Ritz, F. Tomat och P. Arenas Naon, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 1 juni 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4 i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 2003,s. 51), artikel 1.2 i rådets direktiv 2008/118/EG av den 16 december 2008 om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG (EUT L 9, 2009, s. 12), samt artikel 2, andra stycket, k och artikel 13.1, andra stycket, e i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG (EUT L 140, 2009, s. 16).

2 Respektive begäran har framställts i mål mellan Elecdey Carcelen SA, Energías Eólicas de Cuenca SA, Iberenova Promociones SAU samt Iberdrola Renovables Castilla La Mancha SA och Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha (den autonoma regionen Kastilien-La Mancha, Spanien), avseende skatt på vindkraftverk som producerar elektricitet.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2003/96

3 I artikel 1 i direktiv 2003/96 föreskrivs följande:

”Energiprodukter och elektricitet skall beskattas i medlemsstaterna i överensstämmelse med detta direktiv.”

4 I artikel 2.1 i direktivet anges på vilka produkter begreppet energiprodukter, i den mening som avses i direktivet, ska tillämpas.

5 I artikel 2.2 bekräftas dessutom att direktivet även ska tillämpas på ”[e]lektricitet enligt KN-nummer 2716”.

6 I artikel 4 i direktiv 2003/96 föreskrivs följande:

”1. De skattenivåer som medlemsstaterna skall tillämpa på de energiprodukter och den elektricitet som anges i artikel 2 får inte underskrida de minimiskattenivåer som föreskrivs i detta direktiv.

2. I detta direktiv avses med skattenivå det samlade belopp som påförts i form av alla indirekta skatter (med undantag av mervärdesskatt) som beräknats direkt eller indirekt på kvantiteten av energiprodukter och elektricitet när de frisläppts för förbrukning.”

Direktiv 2008/118

7 I artikel 1 i direktiv 2008/118 föreskrivs följande:

”1. I detta direktiv fastställs allmänna regler för punktskatt som direkt eller indirekt drabbar konsumtion av följande varor, nedan kallade *punktskattepliktiga varor*.

a) Energiprodukter och elektricitet som omfattas av direktiv [2003/96].

…”

2. Medlemsstaterna får påföra andra indirekta skatter på punktskattepliktiga varor för särskilda ändamål, förutsatt att dessa skatter är förenliga med gemenskapens regler om punktskatt eller mervärdesskatt i fråga om bestämning av skattebas, skatteberäkning, skattskyldighet och övervakning, men inte innefattar bestämmelser om undantag från skatteplikt.

…”

Direktiv 2009/28

8 I artikel 1 i direktiv 2009/28, som har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”, föreskrivs följande:

”Genom detta direktiv upprättas en gemensam ram för främjande av energi från förnybara energikällor. Det anger bindande nationella mål för totala andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto) och för andelen energi från förnybara energikällor inom transportsektorn. …”

9 I artikel 2 i detta direktiv, som har rubriken ”Definitioner”, föreskrivs i andra stycket, k, följande:

”…

k) *stödsystem*: varje instrument, system eller mekanism som en medlemsstat eller en grupp av medlemsstater tillämpar och som främjar användning av energi från förnybara energikällor genom att minska kostnaden för denna energi, öka försäljningspriset eller öka försäljningsvolymen av sådan köpt energi, genom införande av kvoter för energi från förnybara energikällor. Detta omfattar, men är inte begränsat till, investeringsstöd, skattebefrielser eller skattelättnader, skatteåterbetalningar, stödsystem med kvoter för energi från förnybara energikällor, inklusive system med gröna certifikat, samt system med direkt prisstöd, däribland inmatningspriser och stödutbetalningar.”

10 I artikel 3 i detta direktiv, som har rubriken ”Bindande nationella övergripande mål och åtgärder för användningen av energi från förnybara energikällor”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att deras andel energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto) år 2020, beräknad i enlighet med artiklarna 5–11, minst motsvarar deras nationella övergripande mål för andelen energi från förnybara energikällor under det året, i enlighet med vad som anges i tredje kolumnen i tabellen i bilaga I del A. Dessa bindande nationella övergripande mål stämmer överens med målet om att minst 20 % av gemenskapens slutliga energianvändning (brutto) ska komma från förnybara energikällor 2020. För att de mål som fastställts i denna artikel lättare ska kunna uppnås ska varje medlemsstat främja och uppmuntra energieffektivitet och energisparande.

…

2. Medlemsstaterna ska vidta effektivt utformade åtgärder som syftar till att säkerställa att andelen energi från förnybara energikällor är minst lika hög som den som anges i det vägledande förloppet i del B i bilaga I.

3. För att uppnå de mål som fastställs i punkterna 1 och 2 i denna artikel får medlemsstaterna bland annat tillämpa följande åtgärder:

a) Stödsystem.

…”

11 Artikel 13 i samma direktiv, som har rubriken ”Administrativa förfaranden, regler och normer”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att de nationella reglerna för godkännande, certifiering och licensiering som gäller för anläggningar med tillhörande nätinfrastruktur för transmission och distribution, som producerar el, värme eller kyla från förnybara energikällor och för omvandlingen av biomassa till biodrivmedel eller andra energiprodukter, är proportionella och nödvändiga.

Medlemsstaterna ska särskilt vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa

…

e) att de administrativa kostnader som ska betalas av konsumenter, planerare, arkitekter, byggare, montörer av utrustning och system samt leverantörer är transparenta och kopplade till faktiska kostnader, …

…”

12 I bilaga I till direktiv 2009/28, som har rubriken ”Nationella övergripande mål för andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto) 2020”, föreskrivs i del A nationella mål för varje medlemsstat. Detta mål anges för Konungariket Spanien vara 20 procent för det angivna året. Del B i bilagan gäller det vägledande förlopp som avses i artikel 3.2 i direktivet.

Spansk lagstiftning

13 I artikel 4 i Ley 9/2011, por la que se crean el canon eólico y el fondo para el desarrollo tecnológico de las energías renovables y el uso racional de la energía en Castilla La Mancha (lag 9/2011 om inrättande av en vindkraftskatt och fonden för teknisk utveckling av förnybara energikällor och rationell energiförbrukning i Kastilien-La Mancha), av den 21 mars 2011 (BOE no 105, av den 3 maj 2011), föreskrivs följande:

”1. Den beskattningsgrundande händelsen för vindkraftskatten är skadlig påverkan på och negativa konsekvenser för miljön inom området till följd av installering av vindkraftverk som producerar elenergi i vindkraftparker i den autonoma regionen Kastilien-La Manchas territorium.

…

3. Den beskattningsgrundande händelsen ska anses ha inträffat även om vindkraftverken inte ägs av den som innehar tillståndet att anlägga en vindkraftpark.”

14 I artikel 6 i lag 9/2011, som har rubriken ”Skattskyldiga personer”, föreskrivs följande:

”1. Fysiska eller juridiska personer …, oavsett form, som driver en vindkraftpark eller anläggningar för vindkraftsproduktion, även om de inte är innehavare av tillståndet för den ifrågavarande anläggningen.

Om inte motsatsen bevisas anses en vindkraftpark drivas av den person eller enhet som anges som innehavare av tillståndet för den ifrågavarande anläggningen.

…”

15 I artikel 7 i lag 9/2011, som har rubriken ”Beskattningsunderlag”, föreskrivs följande:

”1. Beskattningsunderlaget utgörs av antalet vindkraftverk som finns i en vindkraftpark i den autonoma regionen Kastilien-La Manchas territorium.

…”

16 I artikel 8 i lag 9/2011, som har rubriken ”Skattesats och skattebelopp”, föreskrivs följande:

”1. Storleken på skatten fastställs genom att på skatteunderlaget tillämpa följande skattesatser, vilka ska utgå varje kvartal:

– I vindkraftparker med upp till 2 vindkraftverk: 0 euro per vindkraftverk. 0 euro per enhet;

– I vindkraftparker med fler än 7 vindkraftverk: 489 euro per enhet;

– I vindkraftparker med fler än 15 vindkraftverk: 871 euro per enhet;

– I vindkraftparker med fler än 15 vindkraftverk:
  a) När antalet vindkraftverk är större än den installerade kapaciteten uttryckt i megawatt: 1 275 euro per vindkraftverk. 1 233 euro per enhet;
  b) När antalet vindkraftverk är större än den installerade kapaciteten uttryckt i megawatt: 1 275 euro per vindkraftverk. 1 275 euro per enhet;

…”

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Klagandena i de nationella måleen driver vindkraftverk som producerar elektricitet i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha

18 Under räkenskapsåren 2011 och 2012 har klagandena erlagt den skatt som inrättats genom lag 9/2011. Eftersom klagandena anser att denna skatt är författningsstridig och oförenlig med unionsrätten har de begärt att behöriga nationella myndigheter ska rätta de självdeklarationer som hade lämnats in för dessa räkenskapsår och besluta om återbetalning av erlagda belopp.

19 Efter avslag på denna begäran har respektive klagande väckt talan vid Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha, Spanien).

20 Den hänskjutande domstolen undrar inledningsvis huruvida en sådan skatt som föreskrivs i lag 9/2011 är förenlig med det mål som eftersträvas genom direktiv 2009/28. Syftet med detta direktiv är att främja och utveckla energiförbrukning från förnybara källor, bland annat genom att tillåta medlemsstaterna att skapa sådana ”stödsystem” som definieras i artikel 2, andra stycket, k i detta direktiv. En sådan skatt, som tillkommer vid sidan av annan generell och särskild beskattning samt belastar verksamhet avseende energiproduktion, skulle äventyra de bindande nationella övergripande mål som avses i artikel 3.1–3 i detta direktiv jämförd med bilagan i samma direktiv, vad gäller den andel energi som ska komma från förnybara källor år 2020, vilken för Konungariket Spaniens del har fastställts till 20 procent. Den hänskjutande domstolen undrar även i vilken mån en sådan skatt kan tas ut i enlighet med artikel 13.1, andra stycket, e i direktivet då medlemsstaternas möjlighet att föreskriva ”administrativa avgifter” enligt denna bestämmelse är strikt begränsade.

21 Den hänskjutande domstolen uttrycker även tvivel huruvida denna skatt är förenlig med artikel 1.2 i direktiv 2008/118, såsom denna bestämmelse har tolkats i dom av den 27 februari 2014, Transportes Jordi Besora (C-82/12, EU:C:2014:108). Denna skatt har nämligen inte inrättats för ett särskilt ändamål utan avser att generera inkomster åt den offentliga sektorn.

22 Slutligen undrar den hänskjutande domstolen huruvida den ifrågavarande skatten är förenlig med artikel 4.1 i direktiv 2003/96 i den mån denna skatt, genom att medföra en ökning av skattebördan från samtliga indirekta skatter som uppbärs i Spanien, är ägnad att leda till en skattenivå i denna medlemsstat som överskrider den minsta nivå som föreskrivs i nämnda bestämmelse och därigenom skapa en snedvridning av konkurrensen mellan medlemsstaterna.

23 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Överdomstolen i den autonoma regionen Kastilien-La Mancha) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Med hänsyn till att de ”stödsystem” som definieras i artikel 2 k i direktiv [2009/28/EG], vilka inbegriper bland annat skatteincitament i form av skattelättnader, skattebefrielser och skatteåterbetalning, har utformats som instrument för att uppnå de mål avseende användning av energi från förnybara källor som fastställs i nämnda direktiv, ska dessa incitament eller åtgärder anses vara obligatoriska och bindande för medlemsstaterna, så att de har direkt effekt och kan åberopas direkt av enskilda vid alla typer av offentliga instanser, inbegripet domstolar och förvaltningsmyndigheter?

2) Med beaktande av att uttrycket ”men är inte begränsat till” används vid beskrivningen av de skatteincitament i form av skattelättnader, skattebefrielser och skatteåterbetalning som omfattas av de ”stödsystem” som nämns i föregående fråga, kan dessa incitament även anses omfatta icke-beskattning, det vill säga ett förbud mot alla typer av punktskatter eller särskilda avgifter, utöver de generella skatter som belastar den ekonomiska verksamheten och produktionen av elektricitet, som påförs energi från förnybara källor? Ska på samma sätt ovannämnda allmänna

förbud anses omfatta ett förbud mot konkurrerande skatter, dubbelbeskattning eller överlappande skatter vad gäller flera generella eller specifika skatter som tas ut under olika skeden i produktionen av energi från förnybara källor, när de påverkar samma beskattningsgrundande händelse för den aktuella vindkraftskatten?

3) För det fall föregående fråga ska besvaras nekande och beskattning av energi från förnybara källor godtas: Ska begreppet ”särskilda ändamål” i artikel 1.2 i direktiv 2008/118/EG tolkas så, att dessa ändamål måste vara exklusiva och att den avgift som påförs förnybar energi sett till hur den är uppbyggd ska vara av genuint icke-fiskal karaktär, och inte endast ha budget- eller skatteuppbördssyften?

4) När det gäller vad som föreskrivs i artikel 4 i direktiv 2003/96/EG om de skattenivåer som medlemsstaterna ska tillämpa på energiprodukter och elektricitet, tar direktivet som utgångspunkt för de minimiskattenivåer som anges i direktivet summan av de direkta och indirekta skatter som påförts på dessa produkter när de frisläppts för förbrukning. Innebär detta att den skattenivå som krävs av detta direktiv inte omfattar nationella skatter som inte är av genuint icke-fiskal karaktär, såväl sett till hur de är uppbyggda som till deras särskilda ändamål, tolkat i enlighet med det svar som ges på den föregående frågan?

5) Utgör begreppet kostnader i artikel 13.1 e i direktiv 2009/28/EG ett självständigt unionsrättsligt begrepp som ska ges en vid tolkning, så att det inbegriper, och är synonymt med, skatt i allmänhet?

6) För det fall föregående fråga ska besvaras jakande ställs följande fråga: Kan de kostnader som ska betalas av de konsumenter som avses i nämnda artikel 13.1 e, endast inbegripa de avgifter eller skatter som i förekommande fall syftar till att kompensera för de skador som orsakas på miljön och till att avhjälpa dessa skador med hjälp av den uppburna skatten, men inte de avgifter eller skatter på icke-förorenande energi vilkas primära syfte rör budgeten eller skatteuppbörden?”

24 Genom beslut av domstolens ordförande av den 6 juni 2016 har målen C-215/16, C-216/16, C-220/16 och C-221/16 förenats vad gäller det skriftliga och det muntliga förfarandet samt domen.

Prövning av tolkningsfrågorna

Tolkningen av direktiv 2009/28

25 Den hänskjutande domstolen har ställt den första, andra, femte och sjätte frågan för att få klarhet huruvida direktiv 2009/28, i synnerhet artikel 2, andra stycket, k och artikel 13.1, andra stycket, e i detta, utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet.

26 Det ska i detta hänseende erinras om att direktiv 2009/28, såsom framgår av artikel 1 i detta, har som mål att upprätta en gemensam ram för främjande av energi från förnybara energikällor genom att bindande nationella mål anges för den totala andelen energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto).

27 Enligt artikel 3.1 i direktiv 2009/28 ska medlemsstaterna se till att deras andel energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto) år 2020 minst motsvarar deras nationella övergripande mål i enlighet med vad som anges i bilaga I del A. Dessa övergripande mål ska stämma överens med målet att minst 20 procent av gemenskapens energianvändning ska komma från förnybara energikällor 2020.

28 I artikel 3.2 i direktivet föreskrivs vidare att medlemsstaterna ska vidta effektivt utformade åtgärder som syftar till att säkerställa att andelen energi från förnybara energikällor är minst lika hög som den som anges i det vägledande förloppet i del B i bilaga I till samma direktiv.

29 För att uppnå dessa mål kan medlemsstaterna enligt artikel 3.3 i direktiv 2009/28 tillämpa stödsystem i den mening som avses i artikel 2, andra stycket, k i direktivet och följaktligen bevilja investeringsstöd, skattebefrielser eller skattelättnader, skatteåterbetalningar, eller annars ålägga en skyldighet att använda energi från förnybara källor.

30 Ett förbud för medlemsstaterna att påföra en skatt, såsom den i de nationella målen, på vindkraftverk som producerar elektricitet föreskrivs emellertid inte i någon av dessa bestämmelser.

31 Såsom framgår av själva lydelsen av artikel 3.3 i direktiv 2009/28, och i synnerhet av ordet ”kan”, är medlemsstaterna, för att främja användning av energi från förnybara källor, varken skyldiga att inrätta stödsystem eller än mindre, om de väljer att inrätta sådana system, att utforma dessa såsom skattebefrielser eller skattelättnader.

32 Medlemsstaterna har således ett utrymme för skönsmässig bedömning vad avser vilka åtgärder de bedömer som lämpliga för att uppnå de bindande övergripande nationella mål som fastställs i artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2009/28 jämförd med bilagan till detta direktiv.

33 Den möjlighet som föreskrivs för medlemsstaterna i artikel 3.3 i direktiv 2009/28 att inrätta stödsystem för att främja energiförbrukning från förnybara källor, i förekommande fall i form av skattebefrielser eller skattelättnader, innebär således inte på något sätt att dessa är förhindrade att beskatta företag som utvecklar sådana energikällor, däribland vindkraftverk som producerar elektricitet.

34 Inte heller artikel 13.1, andra stycket, e i direktiv 2009/28, som också angetts av den hänskjutande domstolen, utgör hinder för att inrätta en sådan skatt som den ifrågavarande i det nationella målet.

35 I denna bestämmelse fastställs endast, för att säkerställa att de nationella förfarandena för godkännande, certifiering och licensiering som gäller för produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor, är proportionella och nödvändiga, att ”de administrativa kostnader” som ska betalas av ”konsumenter, planerare, arkitekter, byggare, montörer av utrustning och system samt leverantörer är transparenta och kopplade till faktiska kostnader”.

36 Det framgår tydligt av denna bestämmelse att den endast avser att begränsa effekten på berörda konsumenter av kostnader för tjänster som tillhandahålls inom ramen för vissa administrativa förfaranden. Dess syfte är således inte alls att hindra medlemsstaterna från att påföra skatter såsom den i de nationella målen.

37 Varken artikel 3.1 och 3.3 i direktiv 2009/28, jämförd med artikel 2, andra stycket, k och bilagan till detta direktiv, eller artikel 13.1, andra stycket, e i detta, utgör således hinder för medlemsstaterna att påföra en skatt, såsom den i de nationella målen, på vindkraftverk som producerar elektricitet.

38 Ökningen av energiförbrukning från förnybara källor för att producera elektricitet utgör visserligen en viktig del av det åtgärdspaket som krävs för att minska utsläppen av växthusgaser, vilket utgör en av de främsta orsakerna till de klimatförändringar som unionen och dess medlemsstater vill bekämpa, och för att bland annat uppfylla Kyoto-protokollet till Förenade nationernas ramkonvention om klimatförändringar. En ökad användning av energi från förnybara energikällor syftar även till att skydda människors och djurs hälsa och till att bevara växter, vilka utgör skäl av allmänintresse enligt uppräkningen i artikel 36 FEUF. Dessutom framgår det av artikel 194.1 c FEUF att utvecklingen av förnybara energikällor är ett av målen för unionens politik på energiområdet (dom av den 1 juli 2014, Ålands Vindkraft C-573/12, EU:C:2014:2037, punkterna 78–81).

39 Det kan inte uteslutas att en sådan skatt som den i de nationella målen kan göra produktionen och förbrukningen av vindkraftenergi mindre attraktiv och därmed bromsa dess utveckling.

40 Även om det antogs att denna skatt, oavsett dess regionala räckvidd och den omständigheten att den endast avser en enda förnybar energikälla, skulle kunna leda till att den berörda medlemsstaten åsidosätter det övergripande bindande nationella mål som fastställs i bilaga I, tabell A, i direktiv 2009/28, skulle detta på sin höjd innebära att denna medlemsstat har åsidosatt sina skyldigheter enligt direktivet, utan att inrättandet av en sådan skatt i sig kan anses stå i strid med detta. Medlemsstaterna har nämligen, såsom framgår av punkt 32 i denna dom, ett utrymme för skönsmässig bedömning för att uppnå detta mål, under förutsättning att de värnar om de grundläggande friheterna som följer av EUF-fördraget.

41 Mot bakgrund av ovanstående överväganden ska den första, andra, femte och sjätte frågan besvaras enligt följande: Direktiv 2009/28, i synnerhet artikel 2, andra stycket, k och artikel 13.1, andra stycket, e i detta, utgör inte hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet.

Tolkningen av direktiv 2003/96

42 Den hänskjutande domstolen har ställt den fjärde frågan för att få klarhet i huruvida artikel 4 i direktiv 2003/96 ska tolkas så, att den utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet.

43 Denna fråga grundar sig på antagandet att målen vid den nationella domstolen omfattas av det materiella tillämpningsområdet för direktiv 2003/96, där det i artikel 4.1 föreskrivs att medlemsstaterna inte får tillämpa skattenivåer som underskrider de miniminivåer som fastställs i direktivet för energiprodukter och elektricitet i den mening som avses i artikel 2 i detta direktiv.

44 Enligt artikel 1 i direktiv 2003/96 är dess tillämpningsområde emellertid begränsat till beskattning av ”energiprodukter” och ”elektricitet”, såsom dessa begrepp definieras i artikel 2.1 respektive 2.2 i direktivet (se dom av den 1 oktober 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, punkt 24).

45 Under dessa omständigheter bör det inledningsvis prövas huruvida en sådan skatt som den i de nationella målen medför beskattning av ”energiprodukter” eller ”elektricitet”, i den mening som avses i dessa bestämmelser, och därmed omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2003/96.

46 I artikel 2.1 i nämnda direktiv definieras begreppet ”energiprodukter”, vid tillämpning av direktivet, genom en uttömmande förteckning över de produkter som omfattas av begreppet med hänvisning till nummer i Kombinerade nomenklaturen (dom av den 4 juni 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, punkt 47 och dom av den 1 oktober 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, punkt 26).

47 Det är emellertid ostridigt att de vindkraftverk som är i fråga i de nationella målen inte använder någon av de energiprodukter som återfinns i denna förteckning för att producera elektricitet.

48 Däremot har det inte ifrågasatts att dessa vindkraftverk producerar ”elektricitet” i den mening som avses i artikel 2.2 i direktiv 2003/96.

49 Av besluten om hänskjutande framgår i detta hänseende att den ifrågavarande skatten i de nationella målen, vilken påförs vindkraftverk, såsom generaladvokaten har framhållit i punkterna 59 och 60 i sitt förslag till avgörande, inte beräknas i förhållande till den elektricitet som de producerar eller deras teoretiska produktionskapacitet. I stället består skatten i en fast schablonavgift som tas ut kvartalsvis och varierar beroende på storleken på den vindkraftpark där vindkraftverket är placerat och, för vindkraftparker som innefattar fler än femton vindkraftverk, även beroende på vindkraftverkens

produktionskapacitet. Skattebeloppet var för övrigt högre för vindkraftverk som hade lägre produktionskapacitet. De enda förutsättningarna för att betalningsskyldigheten ska uppstå är vidare ägande av ett vindkraftverk eller innehav av ett administrativt tillstånd, även om vindkraftverket inte drivs av den skattskyldige och oberoende av försäljning av elektricitet från vindkraft.

50 Eftersom den ifrågavarande skatten inte uppbärs på konsumentnivå är den dessutom helt oberoende av elkonsumtion. Även om det inte kan uteslutas att beloppet för denna skatt inkluderas i priset för el som tillhandahålls konsumenter är det i vart fall, med hänsyn till särdragen hos denna produkt, inte möjligt att fastställa dess ursprung och därigenom bedöma hur stor andel som produceras av vindkraftverk som belastas av denna skatt. Det är på så sätt uteslutet att konsumenterna faktureras för denna i form av en transparent merkostnad.

51 Det föreligger således inget samband mellan den beskattningsgrundande händelsen för den ifrågavarande skatten och vindkraftverkens effektiva elproduktion eller, ännu mindre, konsumtion av el som produceras av dessa (se, analogt, dom av den 10 juni 1999, Braathens, C-346/97, EU:C:1999:291, punkterna 22 och 23, dom av den 4 juni 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, punkterna 61–65, samt dom av den 1 oktober 2015, OKG, C-606/13, EU:C:2015:636, punkterna 31–35).

52 Härav följer att en skatt såsom den i de nationella målen inte medför en beskattning av elektricitet i den mening som avses i direktiv 2003/96.

53 En sådan skatt som den i de nationella målen, vilken påförs vindkraftverk som producerar elektricitet, omfattas följaktligen inte av tillämpningsområdet för detta direktiv, såsom det definieras i artikel 1 och artikel 2.1 samt 2.2 i direktivet.

54 Mot bakgrund av ovanstående överväganden ska den fjärde tolkningsfrågan besvaras enligt följande: Artikel 4 i direktiv 2003/96 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet när nämnda skatt inte innebär en beskattning av energiprodukter och elektricitet i den mening som avses i artikel 1 och 2.1 samt 2.2 i detta direktiv och följaktligen inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv.

Tolkningen av direktiv 2008/118

55 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 1.2 i direktiv 2008/118 ska tolkas så, att den utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, enligt vilken en skatt tas ut på vindkraftverk som producerar elektricitet.

56 I direktiv 2008/118 fastställs, enligt lydelsen i artikel 1.1, allmänna regler för punktskatt som direkt eller indirekt belastar konsumtion av de varor som anges i denna bestämmelse. Däribland omnämns i artikel 1.1 a i ”[e]nergiprodukter och elektricitet som omfattas av direktiv 2003/96/EG”.

57 Av artikel 1.2 i direktiv 2008/118, framgår att varor som är punktskattepliktiga enligt direktivet kan bli föremål för annan indirekt skatt än punktskatt enligt samma direktiv under förutsättning dels att skatten tas ut för ett eller flera särskilda ändamål, dels att skatten är förenlig med unionens regler som är tillämpliga på punktskatt eller mervärdesskatt vad gäller bestämning av skattebas, skatteberäkning, skattskyldighet och övervakning. Dessa regler innefattar inte bestämmelser om undantag från skatteplikt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 mars 2015, Statoil Fuel & Retail, C-553/13, EU:C:2015:149, punkt 35).

58 Såsom domstolen redan har slagit fast ska denna bestämmelse, som avser att beakta att medlemsstaterna har olika skattetraditioner på området och att indirekta skatter ofta används för att bedriva annan politik än budgetpolitik, göra det möjligt för medlemsstaterna att, utöver den lägsta punktskatten, införa andra indirekta skatter för något särskilt ändamål (dom av den 4 juni 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, punkt 58).

59 Klagandena i de nationella målen har i förevarande fall anfört att den ifrågavarande skatten är en indirekt skatt som inte har något sådant särskilt ändamål. I motsats till att värna om miljön innebär nämligen denna skatt en negativ miljöpåverkan genom att den avskräcker från att investera i anläggningar för elproduktion från vindkraft och utgör ett hinder för utvecklingen av förnybara energikällor. Inkomsterna från denna skatt kommer i vart fall inte nödvändigtvis att användas för att kompensera kostnaderna för de påstått negativa följder som vindkraftanläggningarnas verksamhet medför för miljön. Ändamålet för denna skatt är således enbart att generera ytterligare intäkter åt den offentliga sektorn.

60 Den spanska regeringen och den autonoma regionen Kastilien-La Mancha anser däremot att denna skatt, utöver den omständigheten att den inte är en indirekt skatt eftersom den direkt påverkar den ekonomiska kapaciteten hos energiproducenter som tillhandahåller el från vindkraft, har ett särskilt miljösyfte, eftersom den avser att internalisera kostnader från miljöskador som orsakas av utvecklingen av vindkraftanläggningar, för att främja teknologisk innovation genom att begränsa anläggningarnas antal eller storlek.

61 Det ska emellertid erinras om att artikel 1.2 i direktiv 2008/118, såsom framgår av punkt 57 i denna dom, endast avser andra indirekta skatter än punktskatt, som direkt eller indirekt påförs konsumtion av ”punkskattepliktiga varor”, vilka anges i artikel 1.1 i detta direktiv (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juni 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, punkt 59).

62 Även om denna sistnämnda bestämmelse avser ”[e]nergiprodukter och elektricitet som omfattas av direktiv 2003/96/EG” framgår det emellertid av punkterna 46–52 i denna dom att en sådan skatt som den i de nationella målen, som påförs vindkraftverk som producerar elektricitet, inte innebär en beskattning av energiprodukter eller elektricitet i den mening som avses i detta direktiv.

63 Eftersom denna skatt följaktligen inte medför beskattning av konsumtion av energiprodukter eller elektricitet omfattas den inte av tillämpningsområdet för direktiv 2008/118.

64 Härav följer att frågan huruvida denna skatt har till syfte att värna om miljön enbart ska prövas enligt nationell rätt.

65 Mot bakgrund av ovanstående överväganden ska den tredje tolkningsfrågan besvaras enligt följande: Artikel 1.2 i direktiv 2008/118 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet när nämnda skatt inte innebär en beskattning av konsumtion av energiprodukter eller elektricitet och följaktligen inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv.

Rättegångskostnader

66 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) **Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG, i synnerhet artikel 2, andra stycket, k och artikel 13.1, andra stycket, e i detta direktiv, utgör inte hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet.**

2) **Artikel 4 i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet ska tolkas så, att den inte utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet när nämnda skatt inte innebär beskattning av energiprodukter och elektricitet i den mening som avses i artikel 1 och 2.1 samt 2.2 i detta direktiv och följaktligen inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv.**

3) **Artikel 1.2 i direktiv rådets direktiv 2008/118/EG av den 16 december 2008 om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG ska tolkas så, att den inte utgör hinder för nationell lagstiftning, såsom den ifrågavarande i de nationella målen, varigenom en skatt påförs vindkraftverk som producerar elektricitet när nämnda skatt inte innebär beskattning av konsumtion av energiprodukter eller elektricitet och följaktligen inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv.**

Underskrifter